SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 67. V Ljubljani, v torek 24. marca 1885. **Letnik XIII.**

Govor posl. dr. Vošnjaka
v državnem zboru dne 17. marca 1885 o nadlogah kmetiškega stanu.

(Konec.)

Da narod vedno bolj hira in hira so nadalje vzrok pristojbine pri zapuščinah in prodajah, kar se je v tej hiši že mnogokrat povdarjalo. V tem oziru je jako obžalovati, da se pristojbina od 3½% ne zniža na 1½% vsaj pri onih posestvih, ki so manj kakor 5000 gold. vredna.

Previsoke pristojbine so dostikrat vzrok, da se kmet prvič zadolži. Lansko leto imeli smo na Kranjskem o argrarnih razmerah posvetovalni zbor, pri kterem je nek okrajni glavar jako umestno pripovedoval, da se je do tedaj trden kmet prejemši posestvo od starišev nezadolženo, zarad velikih stroškov pri mrtvaški obravnavi, zarad kolekov in konečno zarad silne prejemščine po 3½% zadolžiti moral za več sto goldinarjev.

Pridružijo se potem še deleži dedičev, ki so povsem preveliki in nezadolženo posestvo se zadolži, da posestnik sam ne vé kedaj ter posestniku druzega ne ostane, kakor da nastopi čisto navadno pot, na ktero vsak tak zaide, — da namreč začné pustošiti gojzde, da se poprime vničevalnega obdelavanja zemlje, da začné na drobno prodajati! Konec je dostikrat tak, da zarubljen posestnik celó hišo podirati začné, da, prst iz njiv poprodá svojim sosedom, opustošen svet pa za male krajcarje upniku v roke pride.

Res je, da so se pri našem kmetijstvu od leta 1848 tudi potrebe zdatno zvišale, kar je pa v zvezi s kulturo. Obleka se je podražila, za šolo zahtevajo se vedno večje svote in koliko je pa še drugih potreb. Na ta ali oni časnik bi se rad naročil, to in ono bi tudi ne bilo preslabo; mož ima več nego dvakrat toliko stroškov memo prejšnjih let in vse je treba pokriti. Od kod naj pa kmet za vse to pokritje denar jemlje, ker se mu dohodki niso le v tisti meri nič povišali, temveč so šli še celó rakovo pot nazaj, kar nam cene kmetiških pridelkov najbolje dokazujejo. Oglejmo si pšenico. Leta 1879 plačevala se je po 13 gold. 50 kr., danes ji je pa cena na Dunajski žitni borzi po 8 gold. 15 kr. Temu nasproti bila je pa tedaj zlata renta leta 1879 le po 81·35, danes je pa, če se ne motim, po 108 gold. To je toraj tudi silno slabo za kmeta, ker je po eni strani skoraj ves denar v državnih papirjih naložen, po drugi strani so pa obresti tako nizke, da z veliko silo pritiskajo na cene kmetiških izdelkov. Ako je pšenica po 8 gold. 15 kr. ali 8 gold. 20 kr., z njo vred pa drugi kmetiški pridelki poceni, kmetu pač ni nič več mogoče shajati, in nemogoče mu bo dobiti denarja za vse tiste potrebščine, kar jih ima v javnosti in domá.

Ure in ure govoril bi o tem vprašanji; ker mi pa že čas poteka, nečem dalje razpravljati tega predmeta. Le na delovanje poljedelskega ministra se hočem še nekoliko ozreti. Gospod poslanec Streeruwitz je posebno povdarjal, da mu je gospod poljedelski minister ravno zarad tega tako simpatičen, ker je voljen v nemškem kmetskem volilnem okraji, in kakor se mi zdi, bi to že edino zadostovalo k vgodnosti za poljedelskega ministra, če bi prav ne imel nikakih drugih zmožnosti, da bi mu bil človek prijazen. Jaz se zamorem o delovanji gospoda ministra le pohvalno izreči ter sem mu v marsikakem oziru hvalo dolžan, ker ni še nikdar odbijal pravičnih prošenj. Pri vsem tem me pa prav nič ne moti to, da ga je volil nemški volilni okraj in da je sam Nemec, kajti narodna strast me ni še toliko zaslepila, da bi kake reči zarad tega ne hvalil, ker jo je včinil minister, kterega so nemški možje volili.

Ravno nasprotno se je vrlo mnogo koristnega zgodilo, od kar je bil sedanji poljedelski minister prevzel ministerstvo in lahko bi naštel več posamičnih slučajev, kako je radovoljno prišel na pomoč, posebno če je bilo potreba podpirati kako kmetijsko zadevo.

Obžalovati moram le to, da se tiste podpore pri kmetijskih družbah enostransko obračajo. Tù mislim na c. kr. štajarsko kmetijsko družbo v Gradci, ki leto za letom na tisoče goldinarjev podpore dobiva, tiste pa potem tako razdeli, da na nas južne Štajarce pride komaj imena vredni del. (Čujte! na desni). Ta družba se tudi sicer vêde za političnonarodno društvo, ker se na peticije od slovenske roke pisane še ne ozira ne! (Čujte! na desni). Njihova mržnja do nas Slovencev je tolikošnja, da nam niti vstanovitve podružnic ne dovoljuje, če tudi si jih narod sam želi. (Čujte! na desni). Še ni davno, kar so se trije taki pripetljaji zgodili.

Po treh najpomenljivejših trgih Spodnjega Štajarja želeli so napraviti člani svoje podružnice in se ločiti iz sosednjih vsled čisto drugih razmer, ki so ondi lastne; tako se je zgodilo v Žavcu, kjer hmelj pridelujejo, pri Celjski podružnici so pa večinoma meščanski udje. Žavčani so prosili za vstanovitev lastne podružnice, štajarska kmetijska družba pa jim je prošnjo odbila in to zavoljo tega, ker so v Žavci sami Slovenci. Ravno tako zgodilo se je v Šent-Jurji in Šmariji. Temu nasprotno je pa v Sevnici, kjer so sami Slovenci in je toraj tudi odbor po Slovencih sestavljen, mala peščica udov začutila potrebo tudi podružnični odborniki postati. Da bo to mogoče, sklenili so vstanoviti lastno podružnico, ktero jim je osrednji odbor takoj dovolil.

To so malenkosti sicer, ki se pa kmetijski družbi ne spodobijo in so graje vredne; kajti ona je tukaj za celo deželo, za obe narodnosti brez razločka ali si Slovenec ali Nemec. Želeti bi bilo, ko bi ob bodoči podpori gospod poljedelski minister štajarski kmetijski družbi zabičiti hotel, da naj prejeto podporo enakomerno razdeli po celi deželi, da nam ne bo treba njegove ekscelence s prošnjami za posebne podpore nadlegovati. Ob enem mi veleva dolžnost zahvaliti se njegovi ekscelenci, da je naklonil podporo cesarjevič Rudolfovemu sadjarskemu društvu. Nadjam se je tudi za letos. Pa tudi nato naj se gleda, da bode Mali Štajar dobil svojega potnega učitelja, ki naj bo slovenščine zmožen.

Na Malem Štajarji živi skupaj več nego 400.000 Slovencev. Prav radi se učé in se po potovalnih učiteljih podučevati želé. Meščani in tržani, ki so nemščine zmožni, razumejo pač predavanja potovalnega učitelja, kmetom jih mora pa še le kak

LISTEK.

Prior Faustus, usmiljen brat, zdravnik na Kranjskem.

(Dalje.)

Že je Faustus 37 let star, obhodi klican vso deželo in zdravi, v Radoljici poravná s pomočjo justiciae Uršičev stari dolg. Pogačnikovi v Ljubljani ga željno pričakujejo, znani bolniki, ali tudi on sam boleha za staro boleznijo v glavi: bila je zima in hud mraz do 15°, v takem času 28. novembra 1812 se zvé v Ljubljani, da so francoske trume zmrznile v Moskvi.

Akoravno ima Faust mnogo opravila pri znanih bolnikih, je vendar občutil silne želje, iti nazaj v samostan na Dunaj; ali ker so Kastagnetovi zadovoljni z njegovo pomočjo, se premisli in ostane še dalje v Ljubljani. Imel je pa tudi svojo srečo pri ozdravljevanji in posebno še v znani res nevarni bolezni pri Jankoviču, tako, da njegovi sovražniki hodijo gledat njegove recepte celó v lekarno.

Od 17. avgusta 1813 naprej je na Ilirskem vojska cesarskih zoper Francoze, še so v Ljubljanski okolici zbrane armade francoske, ktere večkrat tepene, zbežé 28. septembra z generalom Eugenom, vice-ré d'Italia; glasno veselje se razlega v Ljubljani in 29. nov. opoludne so že tukaj prvi cesarski; 4. okt. zapojó cesarski „Te Deum laudamus“ v „barmhercgarski cerkvi“ (usmiljenih bratov). Faust na vse kraje klican, zdravi bolnike in ranjence; bolezen pri obristu ulanskem, Perko, mu dela bridke skrbi.

Padlo je ta mesec grozno dežja, tudi je slaba letina bila, na deželi v vojskinih krajih je polno bolnikov, tem pomagat, gre Faust že 5. novembra na Dolenjsko, kjer bolnike zbira in jih spremi v Ljubljano na Žabjek.

1. dec. prične pisati regelce (vodila) pobožnega življenja iz sv. pisma za vsaki dan celega leta.

So pa tudi v Ljubljani nevošljivci, sovražni ljudje, ti preganjajo Fausta, tožijo ga sedanji vladi, ali škofija pošlje 19. avg. 1814 tisto znamenito pisanje o njegovi nedolžnosti na gubernium, tudi Ljubljanski mestjani se potegnejo za čast svojega priljubljenega zdravnika. Faust ni vedel o tem nič, in zvé še le, ko gre še tretja suplika (prošnja) sedaj tudi od ubogih za njega prosit, posebno se poganja za njega družina bratov.

Faust živi lepo za-se, potuje v Trst, gre oplašen čez lačno Čičarijo, išče tolažbe v svojem preganjanji na božji poti na Tersatu in si zdravi svojo žalost tudi v Laških toplicah; vrnivši se v Ljubljano nazaj, obišče še svojega očeta, vdá se popolnoma v božjo voljo.

Prof. Kersnik, Daganin in Pinget so njegovi posebno ljubi prijatelji, v njih veseli družbi obišče kraje notranjske v Cirkniški okolici, je tudi v Ložu, najstarše mesto v Iliriji, v Ribnici so v eni gostilni posebno veseli — „pa drago“; spet pride pa vesel nazaj v Ljubljano, in 18. sept., sedaj že 39 let stari Faust, obleče svojo dolgo duhovsko suknjo, ktere že dve leti videl ni; dobil je od svojega provincijala iz Temešvara pismo in obedienc za na Dunaj. Faust uboga, gre na Dunaj, tukaj si kupi bukve: „Pogledi v večnost Lavaterjevo“ ali kmalo se povrne nazaj v Ljubljano, ozdravlja zopet po deželi, klic na pomoč v Mekinje in v Tržič k bolniku Cemetu ga posebno oveseli, vidi v tem čudno božjo pomoč.

Leta 1815 se začne zavoljo slabe pretečene letine dragina in huda lakota pri ubogih, in ti iščejo pomoči tudi pri Faustu.

tolmač razložiti. Kakošno da je tako tolmačenje predmetov, kakor so ravno kmetovanje, sadjarstvo, živinoreja itd., ktere stroke moral bi tolmač vse do pike poznati, si lahko vsak sam misli.

Prav iz srca bi toraj želeli, da bi se nam dali potovalni učitelji za sadjarstvo in poljedelstvo, kakor tudi za živinorejo.

Zgodilo se je že, da so si društva ali podružnice potovalnega učitelja iz Kranjske naročili in ga tudi plačali za trud, le da jim je bilo mogoče poslušati poduk v jeziku jim razumljivem.

Usojam si toraj njegovo ekscelenco gospoda ministra opozoriti na to nedostatnost.

Konečno moram še opomniti, da se popolnoma strinjam z večino državnega zbora izrekajoč priznanje in zahvalo poljedeljskemu ministerstvu za njegovo plodovito delovanje, kakoršnega tudi v bodočnosti pričakujem. (Dobro! dobro! na desni).

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. marca.

Notranje dežele.

Popotovanje cesarjeviča Rudolfa po jugu razlaga se jako različno. Povedali smo že, kako si ga tolmačijo Rusi in Srbi, ki so vsi v tem edini, da ima Avstrija svoje oči obrnjene tje doli na egejsko morje. Tudi po Dalmaciji, ob ktere skalnih obalih ravnokar c. kr. jahta „Miramar“ plava z visokima potnima, vtrjena je misel, da grof Kalnoky s svojim zanikanjem o razširjenji Avstrije preko Bosne in Hercegovine še bolj proti jugu resnico prikriva; da vse tisto njegovo dementiranje ni nič druzega kakor uradna navada, ki vsako reč tako dolgo taji, dokler je že več vtajiti ne more, ker jo vsak že z rokami grabi. Dalmatinci govoré iz skušnje. Oni se dobro še spominjajo na potovanje cesarja Franca Jožefa leta 1875 po dalmatinsko-bosanski in hercegovaški meji. Tri leta pozneje potovali so ondi njegovi vojaki s puškami in topovi. (Ta primera, mislimo, ni popolno pravilna. Koliko reči se v treh letih spremeni, na ktere prej nikdo ni mislil). Opiraje se na to, da imajo enaki povodi večinoma tudi enake učinke, primerjajo Dalmatinci potovanje cesarjeviča Rudolfa po Grškem in po Črnigori in njegovega stričnika nadvojvode Ivana, ki je šel preko bosansko-hercegovske meje v Kotor in od tod na Črnogoro, kjer bo več časa ostal in bo, kakor pravijo, posebno marljivo študiral vojaške vaje črnogorskih vojakov, prvemu potovanju cesarja, kakor smo ga zgoraj omenjali ter iz tega sklepajo, da Avstrija v Novem Paaaru ni še storila poslednjega koraka. Da bode pa bodoči korak spretneji memo prvega, treba se bode Avstriji mnogo več na težnje in politiko svojih Jugoslovanov ozirati, kakor je ona to dosedaj delala, treba ji bode z Jugoslovani računiti in to pred vsem s Hrvati, kajti Hrvatje so vez, ki bodo še dolgo časa posredovali med Avstrijo in Balkanom. Ako ima Avstrija Hrvate na svoji strani, se ji na iztoku ne bo slaba godila, drugače bode pa prisiljena, pridobiti si najprvo njihovih simpatij.

Levičarski listi na vso moč napadajo ***podpredsednika državnega zbora,*** grofa Riharda Clama, ker je prepovedal velikonemškemu neotesancu dr. Knotzu besedo, o čemur smo včeraj pisali in vsi od prvega do poslednjega odobravajo Knotzovo postopanje, češ, da pravico zagovarja, če tudi v resnici druzega ne dela, kakor desničarjem zabavlja in Slovane obrekuje, skrivaje se v zavetje prostega govora (imunitete). Žalibog, da se je tudi v Dunajski poslaniški zbornici pozabilo na razloček med dostojnostjo in nedostojnostjo. Očitanja, kakor jih je Knotz desničarjem in češkim uradnikom pod nos dajal, bi se zunaj državnega zbora ne smele nikjer izgovarjati, da ne bi zapadle državnemu pravdništvu. To velikonemci tudi jako dobro vedó, ter so zunaj pohlevni kakor ovčice, kedar se z desničarji srečajo in sta nedavno Knotz in Czerkavski drug druzega za odpuščanje prosila srečavši se zunaj parlamenta. Želeti bi bilo vsekako bolj energičnega predsednika, kakor je dr. Smolka, ki bi vendar že s tem pokoril nemške neotesance, da bi jim govoriti ne dal, ako bi ne ostajali strogo pri stvari, o kteri imajo govoriti, kakor je to grof Clam s Knotzem naredil. Če bi tudi izstopili velikonemški kričači, saj bi ne ostali za večno zunaj in gotovo bi se kmalo povrnili. Naj bi jih pa res ne bilo, bil bi državni zbor vse eno sklepčen, ter bi svoje zadnje naloge toliko hitreje rešil.

Proti nesramni predrznosti in surovosti poslancev ***Knotza*** in ***Pollaka*** se je oglasilo ter njima nezaupnico izreklo šest srenj Joahimsdolskega okraja. Dalje pa iz Tečenskega okraja še devet drugih nemških srenj. Kolikor se iz tega dá sklepati, je strahovanje prebivalstva od strani velikonemškutarskih izdajic potrto in ljudstvo si ne dá več prepričanja vsilovati tudi ne več svojega lastnega zatreti. Tako je prav; brezverni liberalci so dosti dolgo gospodovali in strahovali verno ljudstvo, to mora že enkrat nehati.

Po ***Bosni*** in ***Hercegovini*** jeli so l. 1880 v jeseni zabijati po višavah dolge drogove s pobeljenima navskriž pribitima deskama. Kjer taka znamenja stojé po deželi, ondi se navadno svet meri. Tako je bilo tudi v Bosni. Letos meseca aprila ali maja bode tisto merjenje končano, ob enem bode končana pa tudi že vcenitev premerjenega svetá in pa dovršitev ondašnjih zemljiščnih knjig, in že sedaj se lahko reče, Bosna ima svoj kataster dovršen in natanko se vé za njeno nepremakljivo premoženje. Iz tega izdelka pokazala se je ogromna množina gozda, ki je sam na sebi med brati svojih 30 do 40 milijonov gold. vreden; to je pa še le tisti gozd, ki je lastnina države. Koliko ga je pa še v zasebnih rokah? Tukaj bo vlada po umnem postopanji tolikanj novcev lahko pridobila, ne da bi si za to ravno gozd kvariti morala, da bo lahko Bosno in Hercegovino preskrbela z lepimi cestami in potrebnimi železnicami. Še poprej treba bo pa nekaj druzega vkreniti. Poljedelcem mora se ničvredni njihov položaj zboljšati, da ne bodo več tlake delali. Je namreč ondi še staroveška navada, da imajo begi vso posest v svojih rokah, krščanska raja jo pa za golo življenje obdeluje. To se mora predrugačiti tako, da bo kristjan ob enem tudi posestnik postal polja, ki ga obdeluje, in planin, po kterih se mu sedaj mršava živina pase. On mora vedeti, da dela za svoje koristi in zakaj da se trudi, potem še le nadjati se je dobrega vspeha pri poljedeljstvu po zasedenih krajih. Res bo to silno težavna naloga vladi, a zgoditi se bode vendar moralo. Silno kočljivo bo, reč tako izpeljati, da bo z njo pomagano zatirani raji, pa tudi ne bode krivično poškodovan turški posestnik. Tudi bo treba gledati, da si vlada sovraštva ne bode nakopala na glavo, kajti oni imajo še jako mogočno stranko za seboj, ktera bi Avstriji veliko sitnosti napravila. Moralo se bode toraj gledati na nekak odkup, kakor se je vršil v Avstriji v prejpreteklem času, kadar so kmetje sami svoji gospodarji postali. Kadar bode bosniška raja videla, da dela za lastno korist, da pôt, ki se ji iz čela cedi, gnoji njegovo lastno njivo, tadaj poprijela se bode tudi vse drugačno z večo marljivostjo poljedeljstva, kakor pa je bilo do sedaj mogoče in se je ondi smelo pričakovati.

Vnanje države.

Črnogorski knez Nikolaj in njegov sin Danilo spremila sta cesarjeviča Rudolfa do državne meje, oziroma do Kotora. Knez Nikolaj jezdil je namreč s celim svojim spremstvom do državne meje Rudolfa spremljevajoč ter se je potem vrnil, Danilo šel je pa z njim v Kotor, kjer sta si skupno ogledala mesto in cerkve ter sta konečno obstala na velikem trgu, kjer je narodna mladost kolo plesala. Poslovila sta se kaj prijazno, ter se vsak svojo pot podala. Cesarjevič Rudolf prepeljal se je v čolnu na barko „Miramar“. Ob 7. uri zvečer jeli so zopet grometi topovi iz trdnjavic po bližnjih višavah nad luko, vojaška godba na pristanišči svirala je cesarsko pesen, „Miramar“ plula je pa med tisoč in tisoč „živio“-klici iz Kotora po silno dolgi luki proti odprtemu morju, spremljana od c. kr. vojnega parnika „Trieste“ in pa tisoč in tisoč vošil Kotorcev na srečno pot.

Grški kralj Jurij čutil se je po obiskanji našega prestolonaslednika cesarjeviča Rudolfa s soprogo tolikanj počeščenega, da je pisal našemu presvitlemu cesarju osobno pismo polno najsrčneje zahvale za odlikovanje, ktero mu je bil cesar po omenjenem pohodu naklonil. Ob enem izraža pa grški kralj svojo žalost nad nemilo nezgodo, da mu vsled jako kratke, toda toliko huje nezgode (bolezni), ni bilo mogoče cesarjeviča Rudolfa s soprogo vred prvokrat sprejeti. Iz tega je pač razvidno, da je grškemu kralju kaj več nego li sama dvorljivost narekovala pismo zahvalno do našega vladarja; bila je želja, da bi se vtrdila prijaznost med najjužnejo evropsko državico in Avstrijo, o kteri se Grkom že danes sanja, da bodo prej ali kasneje naši mejaši postali in kako bi tudi ne, ker je dandanes ves položaj tak, da je jel Avstrijo kar h krati na dve strani vleči. Prva sila žuga ji od severa po Bismarku in to je sila velikonemška, kteri nasproti postaviti se bode morala po čisto naravnih zakonih protisila; Avstriji se pa ponuja po drugi strani odškodovanje. Toda bila bi taka odškodnina jako nepopolna; vendar dobička bi tudi ne bilo prezirati, ako se razprostré do Soluna. To bodočnost slutijo Srbi, Grki in vsi ostali Balkanski rodovi. Od tod toraj nedavno napad na Avstrijo po srbskih radikalnih listih in ravno iz tega vzroka pisalo se je zahvalno pismo grškega kralja.

Sovraštvo Lahov do Avstrije, ktera jim še dandanes velike kosove kruha reže, je v obče še vedno veče, kakor pa navidezna prijaznost, ktere nas laška vlada zagotovlja. V Padovi so velikošolci letos začutili veliko potrebo, da postavijo na ondašnjem vseučilišči kamenit spominek na čast onim padlim velikošolcem, ki so se leta 1848 z orožjem v roci dvignili v družbi nekterih meščanov proti ondašnji avstrijski posadki in so morali to svojo predrznost s svojim življenjem plačati. Besede ondi v kamen vsekane, so v devete nebesa povzdigovale junake tistih dni, ki so imeli pogum postaviti se proti „avstrijski soldateski“. Padovanski vladi se je ta izraz prehud zdel in je magistratu naročila poskrbeti, da se bode gledé prijaznosti, ktera je med obema vladama že več let na dnevnem redu, zamenil z drugim dostojnejim. Magistrat se je podvizal in je namesto „avstrijska soldateska“ nasvetoval „tuje druhali“. Vladi je bil pa tudi ta tobak še prehud in je postavljanje spominka tako dolgo prepovedala, dokler na imenovano mesto ne pride dostojen izraz, kakoršen se prijateljskemu sosedu spodobi. Velikošolska mladež pa tega ni strpela, temveč je napravila vladi velikanske demonstracije v šoli in zunaj šole. Rogovilenje je bilo neki tolikošno, da so jih morali več v zapor dejati; med poslednjimi je tudi nek profesor, kterega vroča neodrešena kri ni mirovati mogla, dokler ni bil v krepkih izrazih svojega največjega sovraštva do Avstrije izbleknil, kar je moral fanatik z zaporom plačati. Tako postopanje vlade je pa silno hudo dregnilo neodrešence in je eden tistih v kamori ministra že vprašal, zakaj in kako to? Minister notranjih zadev, Depretis, je rekel, da ga je k temu prisilila prijaznost do Avstrije. Neodrešenci s tem niso bili zadovoljni in so svoje vprašanje ponovili v podobi interpelacije. Ako se bo vladi na tisto odgovarjati poljubilo, bomo najbrž v Rimski kamori velikansk škandal doživeli, iz kterega bode navidezno prijateljstvo Lahov do nas v nič razpuhtelo, na njegovo mesto stopilo bode pa tisto zagrizeno sovraštvo, ktero že od nekdaj prsi vsacega Laha od njego-

---

Spomini.

Sv. Primož nad Kamnikom.

(Spisal A. Mejáč.)

Česar človek ne pozná, tega tudi ne ljubi. Rodoljub zajema svoje misli iz domovinoznanstva. Naj nam bode tedaj prva skrb, poznati domač kraj, domačo deželo, seznaniti ž njo domače in inostrance, tako bomo v dejanji pokazali, da čislamo in ljubimo svojo domovino, domači kraj in ljudstvo, iz kterega smo izšli, h kteremu tudi mi pripademo.

Pa — prestopimo k stvari.

Bilo je ranega jutra na sredpostno nedeljo, ko sem stopal po beli cesti lahkih nóg — proti prijaznemu Kamniku. Lepo jutro je bilo, oznanovajoče krasen dan zgodnje pomladi. Nebo bilo je skoraj popolnoma jasno, le tam v izhodu objemali so sivi oblaki stare okrogle velikane. Solnce, to ljubo stvarjenje božje, pomikalo se je počasi izza gorá, ter kakor po trudapolnem delu prejšnjega dne skozi noč okrepčano pošiljalo je svoje mile žarke iz nebesne širine tù doli na svet. Svetli odsev dajali so sivi oblaki žareči se v solnca goreči svitlobi.

In — tù na zemlji! Tudi tù vse polno veselja; tudi tù okoli tebe vse polno krasote in lepote. Komaj se je jelo daniti, že so pričele ljube tičice svoje petje in sedaj ob solnčnem zvhodu — kako veličastno in zopet rajsko-milo se razlegajo ti glasovi čez širno plan ter bíjejo toliko prijazno na ušesa potniku. One poveličujejo stvarnika, veselé se svojega življenja in slavijo ter hvalijo Njega, ki jih preživi. In ti človek?

Zamišljen korakaš po cesti dalje; na obe strani te obdaja vodoravno polje in ob levici tvoji poraščeno pogorje in ob njegovem znožji prijazno pogorsko selo. Pred teboj bele stolpe in še naprej snegobele velikane, kamor te vleče srcé.

Kakor v niškah leži Kamnik, malo da ne popolnoma zakrit. Idoč od južne strani proti Kamniku ugledaš najprvo velikemu kupu enako Kamniško goró, kjer izmed gostega lesa štrlé navpik rujave razvaline nekdanjega rodnega gradú gospodov Kamniških (von Stein). Pač obširen je ta prostor, kjer so stale nekdaj „grada bele stene“ in kjer stojé še dandanes gole razvaline. Mogočno se je oziralo nekdaj to trdno poslopje doli v raván in dandanes. — Prošla je ona dôba, izumrl je rod, tam kjer je prevzetno pohajal grajščak, plazi se sedaj pisani gad, in iz onih visokih lin, kjer je slonela kedaj prevzetna grajska gospá, razlega se o pozni nočni uri skovikanje rujave sove. Tako mine vsa posvetna čast in slava.

Precej nižji od Kamniške gore je drugi grič, ležeč prav v sredi Kamniškega mesta „Mali Grad“. Na njem vidiš zopet neke razvaline in malo proč prijazno cerkvico „zidano na skalo sivo“. Pa tù ni samo jedna cerkev, temveč tri cerkve jedna vrhu druge. Zidana stojí na tem mestu, sama vrhu pečine enaka samotni golobici in to že toliko stoletij! Naj bi umela ta osivela stena govoriti, pač bi vedela pripovedovati o dôbi nam neznani; kaj — ker je nema!

Skoraj nasprotno „Malemu Gradu“ stoji Žalska cerkev in mestno pokopališče in malo višje gori v gojzdu zopet mala kapela sv. Križa, to je „Kalva-

vega rojstva pa do hladnega groba do Avstrije napolnjuje.

Mahdi je dobil tekmeca! Kakor časniki poročajo, začutil je nekdo v Kordofanu poklic v sebi ljudem razglasiti, da je on od Allaha poslan in pravi prerok, Mohamed Achmed, sicer tudi Mahdi imenovan, pa da je čisto navaden slepar, ki narod bega in pokončuje. In glejte, tudi ta mož „božji“, kakor se sam imenuje, ima srečo, kajti že jih je več, ki mu slepo verujejo in so se vsled tega napravili prav zdaten razpor med Mahdijevimi privrženci, ki bode Angležem največ koristil. Angleži sicer ne mislijo dalj časa v Sudanu ostati, kakor se jim bo potrebno zdelo, kako dolgo bode pa to, pa sami ne vedó. Generala Wolseley-a je angleška gosposka v Kahiri predlagala, da bi mu v Londonu spisali in poslali dekret generalnega guvernerja Sudanskega. V Londonu pa pravijo, da ne, ker bi si tako postopanje vtegnilo tako razlagati, da mislijo Angleži vedno ondi ostati, kar pa po mislih angleške vlade nikakor ni res, temveč se bodo ondi mudili, dokler bode treba. (Dokler jih Mahdi venkaj ne zapodi ali pa v Rudeče morje ne potisne, vsaj raztreseni in razdeljeni so tako, da mu ne bode prav nič težavno četo za četo pobiti in vničiti.) V Aleksandriji imajo 1200 mož, v Kahiru 3600, od Afinta do Asuana 1000 raztresenih, od tod do Wadaj-Halfe zopet 1000 mož, do Dongole 300 in od Dongole proti jugu pa 8500, ki so tudi na šest delov razdeljeni. Vseh skupaj je 15.000 do 16.000; bolnikov pa 1000 med njimi.

Izvirni dopisi.

Iz Dobrepolja, 22. marca. (*Tat v farovži.*) Danes zjutraj, kmalo po polnoči, obiskal je tat stanovanje g. župnika. Lestvo je nastavil na cesti na okno prvega nadstropja, vtrl zunanje in notranje šipe, da je zamogel okno odpreti ter notri stopiti. Moral je bos biti, ker gosp. župnik so le žvenket šib zunaj slišali, pa menili, da je kaka druga reč zaropotala. Potem je na lahko zaregljal vrata v drugo sobo, da je na tak način zavaroval se proti g. župniku, ako bi ga bili utegnili motiti pri njegovem poslu. Odprto okno nas je zjutraj opozorilo. Pogreša se nekaj namiznega perila. Iz omare polne knjig pa je pobral iz dveh burz, sv. posodice, ki se rabijo pri previdenji bolnikov, in v eni je bilo še „oleum infirm.“. Tudi purificatorije, v kterih so bile posodice zavite, je seboj vzel. Po omenjenih rečeh se bo utegnil dobiti tudi sled tatú.

Je pa ravno jutri na Zdenski Rebri pri sv. Antonu somenj, in je mož „poštenovič“ hotel to priliko porabiti, da bi si na tak način pridobil kaj več „kupa“, ali pa bolj brez skrbi kozarec zvrnil, kar mu je pa hvala Bogu spodletelo; gotovo se je več dobiti nadjal.

Za toplimi dnevi je danes potegnila mrzla burja ter tudi vmes sneži. No, kaj hočemo, sušec trdi svoje pravice.

Domače novice.

(*Duhovske spremembe v Ljubljanski škofiji.*) Čast. g. Anton Zupan, kaplan v Kočevski Reki, postal je pomorski kaplan.

(*Gospo baroninjo Winklerjevo*) imenovalo je Kamniško pevsko društvo „Lira“ za svojega častnega člana v očigled velikih zaslug, ktere si je visokorodna gospá za društvo pridobila. Ob tej priliki izročila ji je posebna deputacija „Lirašev“ krasno diplomo.

(*Národna čitalnica v Ljubljani*) priredi v nedeljo, 29. t. m., besedo s sledečim sporedom; „Same zapreke“. Gluma v jednem dejanji. — Preložil Ivan Kalan. Osobe: Lujiza pl. Fontanilova, gospodičina Josipina Vernikova; Franja, njena netjakinja, gospodičina Marija Milohnojeva; Hektor pl. Champagnac, gospod Gorazd; Charles pl. Bligny, gospod Jerman; Fleury, vrtnik, gospod Oton Pelan. — 2. Weckl: „Pomladanska“, polu zbor. — 3. Dvořak: „Zajeta“, dvospev; spremljuje na glasovirji gospodičina Josipina Khamova, poje zbor gospodičin. (Nov.) — 4. Nedved: „Nazaj v planinski raj“; mešan zbor. (Nov.) — 5. Förster: „Njena ni“, čveterosper; pojo gg. A. Razinger, Iv. Přibil, V. Valenta, Jos. Paternoster. — 6. a.) Nardini: „Larghetto“, b.) Popper: „Maskenballscene“, Violoncelo-solo; svira iz posebne prijaznosti gospod Ph. Luka, spremljuje na glasovirji gospod vitez Ohm-Janušovski. — Začetek ob 8. uri zvečer. Pristop k „besedi“ imajo izključljivo le čast. p. t. društveniki čitalnice.

(*Bolnemu kardinalu Schwarzenbergu*) se je, kakor se nam poroča, nekoliko zboljšalo, po noči je nekoliko ur spal in smrtna nevarnost je menda odvrnjena. Žalibog, da se ne bode mogel vdeležvati obravnav za duhovsko kongruo, za ktero se je vedno mnogo zanimal. — Enako zavolj bolehnosti ne more k sejam gosposke zbornice priti nj. ekscel. dr. Stepišnik, knezo-škof Lavantinski.

(*Za generalvikarja Djakovske škofije*) imenoval si je ondašnji škof Strossmayer svojega titularnega škofa in stolnega prošta Gašparja Radića.

(*Tovarna za tabak v Ljubljani*) bo neki še razširjena. Prišel je že tudi, kakor se govori, vodja tabačnih tovarn z Dunaja, da potrebo konečno vravná.

(*O nekem pretepu*) častnika in častniških namestnikov z nevojaki, v kterem je bil nek mestjan nevarno na glavi ranjen, se mnogo, sem ter tje jako ojstro, po mestu govori. Mi ne moremo nič reči, ker le toliko vemo, da se je zgodilo, ne pa kako, ker vsak drugače pové.

(*„Slovenski Narod“*) je bil včeraj zaplenjen od državnega pravdništva zarad dopisa iz Šmarija na Štajarskem.

(*Bele strehe*) imeli smo danes zjutraj, sneg je pa naletaval celo dopoludne. Vreme je neprijetno, mokro in mrzlo, kar se vé, da šetalcem ni prav nič všeč. Manj neugodno zdelo se bode pa tisto sadjarjem in kmetovalcem sploh, ker zadržuje prezgodnji razvitek zdramljene narave, da mu ne bo kak poznejši mraz tako do živega mogel.

(*Zupančičevo hišo*) na Starem trgu kupil je včeraj tukajšnji trgovec s šivalnimi stroji g. Detter za 25.000 goldinarjev. Nekaj dni poprej kupil je pa gospod Umek, izdelovalec kropivovcev (bičevnikov), Riesterjevo hišo tudi na Starem trgu za 8000 goldinarjev.

(*Na Proseku*) dal je napraviti ondašnji župnik, č. g. Martelanec, kovinasto tablico na tisto klop v cerkvi, v kteri je presvitla cesarica Elizabete ob času svojega bivanja ondi pred podobo Matere božje molila. V tisti spominski tablici vrezane so besede: „Nepoznana pred tem altarjem Matere božje klečé molila je naša presvitla cesarica Elizabeta dne 22. januvarja 1885 dolgo in goreče!“ „Tr. Tgbl.“, po kterem smo to novico posneli, še pristavlja: „Vredneje bi si Prosek spodbudljivega dogodka pač ne bil mogel pozabljivosti oteti.“

(*V Reki*) se delajo velike priprave za sijajen sprejem cesarjeviča Rudolfa in Štefanije, ki se bota ta teden tjekaj pripeljala. Mesto in luka v zvezi z goratim zatišjem pozdravljalo ju bode s tisočerimi lučicami in mnogobrojnimi kresovi, oddelek cesarske vojne mornarice obstoječ iz vojnih parnikov „Radetzky“, „Donau“, „Lussin“, „Kerka“ in „Albatros“ sprejela bode pa visoka gosta z vojaško častjo pod zapovedništvom kontreadmirala Pittnerja, ki bo nalašč zato tjekaj priplul. Nadvojvoda Jožef, kterega so nedavno kozé iz Reke v Budapešto pregnale, pravijo, da se bo zopet na Reko povrnil k slavnostnemu sprejemu cesarjeviča Rudolfa.

(*Kranjsko zdravniško društvo*) poslalo je svojo brzojavno častitko prof. Hyrtlu k njegovi petdesetletnici doktorata, ktero je včeraj brez vrišča praznoval znani učenjak v Perchtoldsdorfu na Dolenjeavstrijskem.

(*Umrl je*) v Oršovi ob dolenji Dunavi naš rojak dr. Leopold Mayr, bivši vojaški zdravnik, ki se je bil vdeležil leta 1866 bitve s Prusi na Českem in je pozneje v Oršovi prestopil v meščansko življenje. Jako so ga obrajtali ondi in so ga od vseh krajev iskat hodili. Na 13. t. m. klicali so ga v Herkulejeve kopeli. Na poti tjekaj je zbolel, domu vrnivši se takoj drugi dan je pa umrl. Na smrtni postelji izrekel je željo, da naj sporoče njegovo smrt v domovino, kar se je tudi vestno zgodilo. Doma je bil iz Kranja.

Razne reči.

— Nepokoj dijaški na Laškem vršil se ni le vršil v Padovi, ampak se je razširil po vseh vseučiliščih laških, ter je zadnje dni razsajal v Rimu, Palermi, Neapolji, Bologni, Genuji, Pisi, Parmi in Paviji. Vzroke so navajevali razne, nektere tudi naravnost proti kraljevi rodovini.

— V Londonu je kraljevi prestolonaslednik, princ Waleški, svojega lastnega 21letnega sina, princa Alberta Viktorja, v framasonsko besnico „Royal Alpha“, ktere predstojnik je sam, zapisal. — No, res; kako čast in srečo mu je naklonil! Naj bi se nikoli ne kesal. Mi pa mislimo, dokler viši glave same ne bode spoznavale nravnega prava, naj tega tudi od podložnih ljudstev ne tirjajo — da tudi tirjati ne morejo.

— Prebivalci Moskve. Profesor Čuprov je izdal statistiko Moskve, iz ktere podamo sledeče črtice: Pravih Rusov je v Moskvi 91 odstotkov, drugi so Nemci, Židje, Poljaki, Francozi in Tatari. Po veri jih je 92 odstotkov razkolnikov, kar kaže, da pripadajo poleg Rusov tudi drugi prebivalci grškorazkolniški veri. Židov je v Moskvi več, nego v Petrogradu. Leta 1871 jih je bilo v Moskvi 5149, zdaj jih je pa že 15.085. Za poslednjih 6 let se je naselilo v Moskvi blizo 26.000 ljudi. Po spolu je več možkih kakor žensk, ker na 100 možkih pride 84 žensk. S trgovino se pečá 63 odstotkov vseh prebivalcev. Na vsako hišo pride primeroma 50 ljudi, v Petrogradu pa 90.

— Kako sodijo Nemci o „Schulvereinu?“ „Germania“ piše: „V naših časopisih se kliče za društvo na prospeh nemških šol. To društvo se je ustanovilo pred štirimi leti „od mož, ki so bili navdušeni za narodnost in so hotli ohraniti nemštvo na jugovzhodu v državi“. Materni jezik se je imel ohraniti sorojakom, kar se more zgoditi le v nemški šoli itd. To je v resnici krasno, pomagati k obrambi narodnosti in jezika sorojakov, ki so v nevarnosti, da jo zgubé in mi nikdar nismo s Hartmannom ene misli, naj bi se Nemci zunaj Nemčije poslovanili ali poromanili. „Schulverein“ nam je pa vendar jako malo simpatičen, ker z imenovanim namenom združuje tudi druge, to je protestanstvu in liberalizmu pridobiti zemlje večinoma katoliške. Gospodje na čelu tega društva to našo misel le potrdujejo in jo nam vsiljajo. Razun tega temu društvu samo spominjamo, kaj bi ono in vlada počela, če bi si isto dovolila „Poljska matica“ na Šleskem in Pruskem. Naj se tedaj tudi ne čudi, da mu ne gredó v Avstriji z banderom nasproti.“

— Škodljivi nasledki kadenja tobaka v mladosti dokazovali so se že mnogokrat in tudi potrdovali. Dr. G. Decaisne je v najnovejšem času opazoval 37 fantov od 9. do 14. leta, ki so že vsi tabak bolj ali manj kadili. Pri 27 so bili nasledki jako hudi, skoraj nevarni. Prebava in krvni tok je bil v neredu; duh je bil omamljen, nezmožen za resna dela; opazovalo se je pri njih posebno nagnjenje do žganih pijač. Tudi spanje in še marsikaj druzega ni bilo v redu; tudi jetika in zgodnja smrt, bil je mnogokrat nasledek tobakanja. — Kako žalostno toraj, da se razvada tobakanja čedalje bolj razširja; naj bi toraj starši vendar malo bolj pazili, kaj otroci delajo, da se ne bodo kedaj — kesali.

— Boj proti vsemu, kar je katoliškega si je neka posebna stranka človeštva zapisala na prapor. Ne samo, da razdira ista cerkve, da preganja in muči duhovnike, da najsvetejše pravice v blato teptá, še celó milosrdnosti, usmiljenosti katoliški zapira duri in jo samooblastno in oholo pehá od sebe. To vidimo zopet v Wiesbadenu, kjer je mestno svetovalstvo na mesto usmiljenih sestrá uvelo svetske oskrbovalke. 1000 mark je takoj žrtvovalo za njihovo vzgojo. V njihov prospeh se tudi pripravlja pod pokroviteljstvom princa Nasavskega običajni in neizogibni veliki koncert, h kojemu tamošnji list „Nassovia“, ki je „tudi katoliški“, silno pozivlja, češ, da „tako blagi“ namen ne sme ostati brez vspeha v očigled dobrodelnosti skazane po povodnji poškodovanim na Ogerskem, v Šleziji, Tirolskem in Porenjskem. Versko stališče usmiljenih sestrá tedaj ne bôde že samo gospode iz „višjih krogov“ v oči, marveč je že na poti katoliškemu listu v Nemčiji. Kak katolicizem!

Telegrami.

Dunaj, 24. marca. Govorica, da tirolski namestnik baron Widmann postane naučni minister, se ne potrdi in se sploh pri vladi nanj še mislilo ni, ampak so ome-

---

rija“, po zložni poti postavljene so postaje sv. križevega pota, slikane po domačem umetniku.

Lep razgled čez ves Kamnik se ti odpré s „Kalavarije“. Nizko doli, takoj pri vhodu od južne strani v mesto, stoluje lepi Zapriški gradič, last pokojnega vit. Schneid-a. In takoj pod Zapriškem gradom jame se vrstiti hiša za hišo. Lepo je Kamniško mesto in zdrava je njegova lega, pa ima tudi v najnovejših časih kopeli, kakor jih ne najdeš v vsakem kraji. Le škoda, da so bile te kopeli zadnje leta tako malo obiskovane, še le vlani se je nekoliko bolj življenje tù obudilo, kjer je prišlo mnogo tujcev, menda iz strahu pred epidemično boleznijo, iskat si v Kamnik varnega zavetja. Mestna župna cerkev ima dragocen velik oltar iz marmorja. Da lepoto mesta poveličuje novo šolsko poslopje, da je novo prekopani klanec sredi mesta v veliko korist Kamničanom je resnično, dasi tudi so morali okoličani jednako njim plačevati stroške za prekopovanje.

(Dalje prih.)

njeno govorico menda raztrosili krogi, ki bi barona Widmanna radi videli na ministerskem sedežu. Gotovo je le toliko, da baron Conrad ne ostane več dolgo minister in da iščejo pripravnega naslednika.

Pri kardinalu Schwarzenbergu so se bali vročinske bolezni, ki je pa srečno odstranjena; bolezen je sicer huda in slabost ne majhna, vendar pa smrtne nevarnosti menda ni.

Dunaj, 23. marca. Na agrarnem (poljedeljskem) shodu, kjer je Slovence dr. Poklukar zastopal, sklenili so vladi predlagati, da naj se zviša carina na uvoz kmetiških pridelkov, da naj se prekliče prosti uvoz rumunskega žita takoj, kedar poteče trgovinska pogodba in da naj se tarifovanje pri zasobnih železnicah spremeni.

Dubrovnik, 24. marca. V deputaciji, ki je v Gravozi pozdravila cesarjeviča Rudolfa in Štefanijo, bile so zastopane vse veroizpoznanja, kolikor jih je v Hercegovini. Ravno tako so se prišli poklanjat: višja duhovščina katoliške, pravoslavne in mohamedanske vere, kakor tudi vplivne osobe hercegovinskega prebivalstva. Omeniti nam je tukaj znanega popa Simuniča, oba brata Mihata in Pera Radoviča, ki je bil glasovit vodja ustašev in ga je nedavno cesar pomilostil. Mostarski župan je govoril in Rudolfu zagotovljal pokoršino in udanost cele Hercegovine in je izrazil željo, da naj bi Rudolf in Štefanija kaj kmalo Hercegovino obiskala. Cesarjevič Rudolf zahvalil se je za poklon, kterega je obljubil naznaniti svojemu cesarskemu očetu, ter se je z vsakem v srbščini razgovarjal. Deputacija se je razšla med tisočerimi, viharnimi „živio“-klici.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji

so darovali, oziroma svoje letne doneske odrajtali čast. gg.:

Andrej Podhostnik, kaplan v St. Jurji	2 gl.	— kr.
Alojzij Kreft, župnik v Kalobji,	2 „	— „
Reich, c. k. davk. pristav v Celji,	2 „	— „
Cypl	4 „	— „
Voh, župnik,	5 „	— „
Dr. L. Filipič, odvetnik v Celji,	2 „	— „
L. Baš, c. k. notar,	2 „	— „
Nolli	2 „	— „
Kanduscher	2 „	— „
Aušič, marelarski pomočnik,	1 „	— „
Janesch	2 „	— „
Strauss	2 „	— „
Milan Hočevar, trg. pom.,	2 „	— „
Rajmund Kascher,	2 „	— „
Regul, krznar,	1 „	— „
Ana Sevšek	5 „	— „
Ivan Gaberšek, tajnik okr. zast. na Vranskem,	2 „	— „
Hribernik, kaplan v Braslovčah,	2 „	50 „
Karba na Doberni	2 „	— „
Šuta v Ževerču	5 „	— „
Ana Dimec v Medlogu	2 „	— „
Več Neimenovanih udov in podpornikov	22 „	— „

Bog plati vsem!

Umrli so:

20. marca. Marija Sohor, kapelnikova hči, 7 dni, Cojzova cesta št. 2, božjast. — Jožef Zupančič, komisijonarjev sin, 2 leti, Hrenove ulice št. 6, božjast.

21. marca. Katra Vidmar, hišna posestnica, 60 let, Kolodvorske ulice, št, 8, spridenje trebušnih delov.

V bolnišnici:

21. marca. Anton Alojz Simončič, mizarski pomočnik, 25 let, jetika.

Tujci.

22. marca.

Pri *Maliči:* pl. Krikel, c. k. dvorni světnik, z Dunaja. — Janek, Polaček, Schreier, Batter, Jahn, trgovci, z Dunaja. — Kössler, nadzornik, iz Gradca. — Loy, Janez Rauch, trgovca, iz Kočevja. — Moser, zasebnica, iz Kočevja.

Pri *Slonu:* Morie Lillei, trgovec, z Dunaja. — Janez Schepitz, s sestro, iz Trsta. — Dr. Pitamic, iz Postojne.

Pri *Južnem kolodvoru:* Henrik Sonnenfeld, trgovec, z Dunaja. — Fr. Povše, ravnatelj, z družino, iz Gorice. — Janez Ramovš, posestnik, iz Zg. Gamelj.

Pri *Avstrijskem caru:* J. Tuječ, zasebnik, iz Idrije.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. marca.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 25	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 60	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 80	„
Papirna renta, davka prosta	98 „ 95	„
Akcije avstr.-ogerske banke	863 „ —	„
Kreditne akcije	301 „ 70	„
London	124 „ 20	„
Srebro	— „ —	„
Ces. cekini	5 „ 81	„
Francoski napoleond.	9 „ 79½	„
Nemške marke	60 „ 55	„

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hklt. 8 gl. 58 kr., — domača 7 gl. 10 kr. — Rž 6 gl. 42 kr. — Ječmen 5 gl. 60 kr. — Ajda 5 gl. 58 kr. — Proso 6 gl. 43 kr. — Turšica 5 gld. 77 kr. — Oves 3 gl. 62 kr.

V J. BLAZNIKOVI TISKARNI
v Ljubljani
na Bregu štev. 12
je ravnokar na svitlo prišla knjiga: (2)

Živinozdravništvo.

Spisal *dr. Simon Strupi.*

Drugi pomnoženi natis, 32½ pol, mehko vezana **1 gl. 80 kr.**; v platno **2 gl. 5 kr.**; v usnji vezana **2 gl. 20 kr.** Za pošiljatev po pošti 10 kr. več.

V isti zalogi se dobiva od vseh časnikov pohvaljena in priporočena knjiga:

Molitvenik za dijake.

Cena: vezana z marm. obrezkom **90 kr.**, z zlatim obrezkom **1 gld.**, z zlatim obrezkom in v usnji vezana **1 gld. 15 kr.**

Ta knjiga se priporoča zlasti dijakom prvih gimnazijalnih razredov, ker je v slovenskem in zraven latinskem prevodu pisana. Ta jako lepa molitvena knjiga bi se ne smela pogrešati pri nobenem dijaku.

Zobozdravnik SCHWEIGER
z Dunaja (3)
stanuje „Pri Maliču“
v II. nadstropji, soba št. 23 in 24.
Ordinira vsak dan od 9.—1. in od 2.—5. ure popoldne.
Vse operacije, kakor jih današnji čas zahteva, izvršujejo se hitro in točno.

Izvrsten méd
(garantiran pitanec)
v plehastih škatljah po 5 kil (kilo po 60 kr.), škatlja 30 kr., se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri
OROSLAVU DOLENCU,
(4) svečarji v Ljubljani.

Franc Christofov (2)
leskeči lak za tlak po sobah
brez duhú,
tudi se takoj posuši.

Se vsled svojih dobrih lastnosti in zarad svojega lahkega dela posebno priporoča tistemu, kdor si hoče sam tla pološčiti (lakirati.) Dobi se v raznih barvah, ter pokrije tlak kakor vsaka oljnata barva, ali pa le samo leskeč brez vsake barve.

Uzorni namaz in poduk za rabo dobiva se po zalogah.

Franc Christof,
Berolin in Praga,
izumnik in edini izdelovatelj pravega leskečega laka za tlak po sobah.
Edino pooblaščena zaloga za Ljubljano in okolico pri *Jan. Luckmannu.*

Podpisani priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu svojo
zalogo
bruseljskih klobukov
in druzih stvari, kakor
vsakovrstne klobuke za gospode,
posebno pa: **suknene klobuke** (Lodenhüte) v raznih barvah po **2 gld. 20 kr.**; **trde klobuke,** najnovejši izdelek, rujave ali črne, dobro blago, po **2 gl. 20 kr.**; **svilnate cilindre,** najfinejša roba in najlepši izdelek, po **4 gl. 50 kr.**; **klobuke za dečke** po **1 gl. 50 kr.**; dalje
srajce za gospode, spodnje hlače, vratnike, kravate
i. t. d.
Z odličnim spoštovanjem (3)
Ivan Soklič,
poprej *Pribošič,*
v Ljubljani, Gledališke ulice št. 6.
Naročila s poštnim povzetjem se točno izvršujejo.

LEOPOLD TRATNIK,
poprej
Matej Schreiner,
izdelovalec cerkvenega orodja in posode,
v Ljubljani,
Sv. Petra cesta štev. 27.

Prečastiti duhovščini in p. n. gospodom cerkvenim predstojnikom priporoča svojo že staro, daleč okolo dobro poznano
delavnico cerkvenega orodja.

Zdaj izdeluje se vse prav lepo in močno, po novih obrisih in modelih; vse orodje bode izdelano v zlogih primerno cerkvam, n. pr. gotičnem, romanskem itd.; tudi imam v zalogi več reči izdelanih, kot **monštrance, kelihe, lampe, križe** za **bandera** in **altarje, svečnike mnogovrstne velikosti, dobro posrebrene,** tudi izdelujem **rumene,** kakoršne kdo želi; **staro cerkveno orodje bode na novo pozlateno in posrebreno; strelovodi,** ker morajo večkrat pozlateni biti, **se v ognji pozlaté.**

Priporočam tudi svojo
novo napravo za posrebrovanje.

Sprejemajo se vsakojake kovine za posrebrenje, pozlačenje, ponikljenje, pobakrenje itd. Žlice. noži in vilice iz kitajskega srebra posrebrujejo se pri meni vstrajno in dobro. Srebrne reči osnažim, da so kakor nove.

Poprave v stroko spadajoče izvršujem točno in jake poceni.

Ponikljevanje se posebno priporoča pri železu in jeklu, kterega se potem ne prijema rja in prav lepo izgleda.

Naročena dela izvršujejo se v vsakoršnem zlogu natančno po nakazanem obrisu točno in kar mogoče po nizki ceni.

Za dobro pozlatenje in srebrenje je garantirano. (3)

Semena.
Velikansko peso, nemško in domačo deteljo, vsake vrste travo, Kaseljski kaps, Ribniški krompir in fižol itd. priporoča po naj nižji ceni
IVAN PERDAN
(3) v Ljubljani.

(2) Naznanilo.

V zalogi podpisane bukvarne so izšle nove „Šmarnice“ za leto 1885 z naslovom:

AVE MARIJA!

Podučljivo razlaganje molitve „Češčena si Marija!“
Za Šmarnično opravilo spisal
JOŽEF KERČON,
duhoven ljubljanske škofije.
Z dovoljenjem visokočastitega kapitelvikarstva ljubljanske škofije.
XII, 338 str.

Te „Šmarnice“ se odlikujejo po posebno dobro odbrani tvarini in praktični izdeljavi. Že ime preč. gosp. pisatelja, vnetega pospeševatelja Marijine slave, je porok, da bo ta prelepa Marijina knjiga v srcih vernih Slovencev na novo poživila ljubezen in vdanost do prečiste Device in Matere Marije ter posebno dobro služila prelepi majnikovi pobožnosti.

Tvarina je tako-le razvrstena:

Materni dom — Marijina prva daritev — Mati, pozdravljena od Boga — Mati, pozdravljena od ljudi — Materno ime (2) — Materno srce (2) — Materna čast — Materna slava (2) — Materni dar (4) — Materna sreča (3) — Materna moč (3) — Materna bolečina (3) — Materni blagoslov (4) — Materna zvestoba (2) — Materna beseda za slovo — Pridejana je sv. maša, molitve po vsaki tihi maši, lavretanske litanije in sv. križev pot itd.

Cena letošnjim „Šmarnicam“ je taka-le:

Vezane v pol usnji	— gl.	90 kr.
„ vse v usnji	1 „	— „
„ „ „ z zlato obrezo	1 „	20 „

Po pošti 10 kr. več. Kdor jih 12 skupno naroči, dobi ene za nameček.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni vrednik *Jožef Jerič.*

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.